

O'zbekiston Respublikasi
Sog'liqni Saqlash vazirining
2025 yil "23" iyundagi
180-son buyrug'iga
Ilova

**"EKZOSTOZ KASALLIGI"
NOZOLOGIYA BO'YICHA MILLIY KLINIK STANDARTLAR**

TOSHKEHNT 2025

"KELISHILGAN"
RITOATM direktori
M.E. Irismetov

» _____ 2025 yil

**«EKZOSTOZ KASALLIGI» NOZOLOGIYASI BO'YICHA
MILLIY KLINIK STANDARTLAR**

TOSHKENT 2025

XKT kodlash 10/11	Nozologiya nomi:	Ushbu nozologiya bo'yicha ambulatoriya diagnostikasi bilan shug'ullanadigan mutaxassislar		Statsionar sharoitida ushbu nozologiyani tashxislash va davolash bilan shug'ullanuvchi mutaxassislar	
		Asosiy nazorat qiluvchi mutaxassis	Qo'shimcha mutaxassislar	Asosiy nazorat qiluvchi mutaxassis	Qo'shimcha mutaxassislar
Q78.6/LD24.20 D16 / 2E83.Y	Ko'p tug'ma ekzostozlar Suyaklar 2 abo'g'im tog'aylarining xavfsiz o'smalari	Oilaviy shifokor Ortoped	Onkolog	Ortoped	Anesteziolog Pediater pediater Umumiy onkolog Gistolog

“EKZOSTOZ KASALLIGI” NOZOLOGIYASI BO'YICHA DIAGNOSTIKA, DAVOLASH, REABILITATSIYA VA DISPANSERIZATSIYA

Diagnostika choralari	Tibbiy xizmatlarning nomi	Tibbiy xizmatlarning turlari va darajasi					Eng kam miqdordagi meditsin xizmatlari va tekshiruvlari	Davolash muddati
		Ambulatoriya yordami		Statsionar yordam				
		QVP/ OP	MKP	Tuman (shahar) kasalxonasi	Viloyat tibbiyot muassasalari	Respublika tibbiyot muassasalari		
Asosiy mutaxassis (shifokor) maslahatchi	Tibbiy ko'rik Shish mavjudligiga shikoyatlar, ba'zan ekzoz sohasida og'riqlar Anamnez – sababsiz boshlanish, sekin o'sish Obyektiv ko'zdan kechirish – o'smaning joylashuvi, bu sohadagi teri qoplamlarining holati, shishning o'lchami va konsistensiyasi,	Oilaviy shifokor	Ortoped	Ortoped	Ortoped	Ortoped	1 marta	

	og'riqning mavjudligi yoki yo'qligi.							
Eslatma:								
Qo'shimcha mutaxassis (shifokor) maslahatchi	Pediatr Anestesiolog Terapevt Onkolog Gistolog				+	+	1 marta	
Izoh: onkolog maslahati onkologik patologiyaga shubha tug'ilganda ortoped yo'nalishi bo'yicha, operatsiyaga tayyorgarlik ko'rish davrida pediatr yoki terapevt, anesteziolog ko'rigi, gistolog maslahati – operatsiya materialini bo'yicha tashxisni aniqlashtirish uchun o'tkaziladi								
Asosiy laboratoriya tadqiqotlari								
Izoh: ushbu patologiyalar guruhi uchun maxsus laboratoriya tahlillari mavjud emas								
Qo'shimcha laboratoriya tadqiqotlari	gistologik tadqiqotlar				+	+	1 marta	
Izoh: Klinik va vizualizatsion tadqiqotlar ma'lumotlari asosida o'smaning aniq verifikatsiyasi imkoni bo'lmaganda operatsiyadan oldingi gistologik tadqiqotlar kamdan-kam hollarda o'tkaziladi								
Asosiy instrumental tadqiqotlar	1. Rentgenografiya	+	+	+	+	+	1marta	
Izoh: barcha holatlarda va yoshidan qat'li nazar o'tkaziladi								
Qo'shimcha instrumental tadqiqotlar	1. MSKT				+	+	1 marta	
	2. MRT				+	+	1 marta	
	...							
Izoh: MRT: atrofdagi yumshoq to'qimalarning holatini, jarayonning suyakdan tashqari va ichki tarqalish darajasini baholashga imkon beradi - MSKT: Eksostozning hajmiy xususiyatlarini va sog'lom suyak zonalari holatini baholash uchun zarur. Patologik o'choqning suyak tuzilishini, periostal proliferatsiyaning tabiatini, kortikal qatlamning holatini baholashga imkon beradi. Bolalarda 5 yoshdan boshlab o'tkaziladi. Boshqa turdagi instrumental tekshiruvlar tashxisni aniqlashtirish uchun onkolog tomonidan tayinlanishi va o'tkazilishi mumkin. Instrumental tekshiruvlarni davolash jarayonida ko'rsatmalar mavjud bo'lganda takrorlash mumkin.								

*** STATSIONAR DAVOLASH UCHUN KO'RSATMALAR:**

Uzoq davom etadigan og'riq sindromi

O'sma sohasida ko'zga tashlanadigan bo'rtiq

O'sma bilan yonma-yon joylashgan tomir-nerv stvollarining bosilib qolishi

O'sma bilan zararlangan suyakning deformatsiyasi

Bo'g'im kontrakturalari

Deformatsiya va qisqarish tendensiyasi

O'sma jarayonining qaytalanishi.

DAVOLASH TADBIRLAR

Medikamentoz davolash

Tibbiy chora-tadbirlar (asosiy)		Tibbiy yordam turlari va darajasi					o'rtacha sutkalik doza	kurs dozasi
		ambulatoriya yordami		statsionar yordam				
Dori vositalarining nomi (xalqaro patentlanmagan)	Preparatning dozasi va foydalanish usuli	QVP/ OP	MKP	tuman (shahar) kasalxonasi	Viloyat tibbiyot muassasalari	Respublika tibbiyot muassasalari		
Izoh: Ushbu patologiya guruhida maxsus medikamentoz davolash ko'zda tutilmagan								
Davolash choralari (qo'shimcha) medikamentoz davolash		terapevtik chora-tadbirlar (qo'shimcha)					o'rtacha sutkalik doza	kurs dozasi
		ambulatoriya yordami		statsionar yordam				
Dori vositalarining nomi (xalqaro patentlanmagan)	Preparatning dozasi va foydalanish usuli	QVP/ OP	MKP	tuman (shahar) kasalxonasi	viloyat tibbiyot muassasalari	Respublika tibbiyot muassasalari		
antibiotiklar	Antibiotikoterapiya bo'yicha yo'riqnoma va protokollarga muvofiq				+	+	Antibiotikoterapiya bo'yicha yo'riqnoma va protokollarga muvofiq	Yo'riqnomaga muvofiq

Analgetiklar	Yo'riqnomaga muvofiq				+	+	Yo'riqnomaga muvofiq	Yo'riqnomaga muvofiq
YQNV	Yo'riqnomaga muvofiq				+	+	Yo'riqnomaga muvofiq	Yo'riqnomaga muvofiq
Izoh: qo'shimcha dori preparatlari infeksiyon asoratlarning oldini olish maqsadida va operatsiyadan keyingi davrda og'riq qoldiruvchi vositalar sifatida qo'llaniladi								

REJALASHTIRILGAN JARROHLIK ARALASHUVI

Davolash choralari (jarrohlik davolash)	rejalashtirilgan tibbiy yordam turlari va darajasi				
	ambulatoriya yordami		stasionPN yordami		
jarrohlik aralashuvi (operatsiya nomi)	QVP/ OP	MKP	tuman (shahar) kasalxonasi	viloyat tibbiyot muassasalari	Respublika tibbiyot muassasalari
Ekzostoz kasalligini jarrohlik yo'li bilan davolash				+	+
o'simtani chekka rezektsiyasi				+	+
Suyak plastikasi bilan o'smaning ekskoxleatsiyasi				+	+
Sog'lom to'qimalar doirasida suyakning segmentar rezektsiyasi				+	+
Gemiepifiziyodez				+	+
Izoh: Yuqorida ko'rsatilgan jarrohlik aralashuvlar osteoplastik jarrohlik usullarini biladigan ortoped tomonidan amalga oshirilishi kerak					

TERAPEVTIK OVQATLANISH / PARHEZ

Ovqatlanish tartibi	rejalashtirilgan tibbiy yordam turlari va darajasi				
	ambulatoriya yordami		statsionar yordam		
Parhez stoli va uning davomiyligi	QVP/ OP	MKP	tuman (shahar) kasalxonasi	viloyat tibbiyot muassasalari	Respublika tibbiyot muassasalari
№ 15 jadval (chaqaloqlar bundan mustasno)				+	+

DISPANSERLASHTIRISH

Dispanser tadbirlari	tibbiy xizmatlarning nomi	QVP/ OP	MKP	minimal chora-tadbirlar soni	dispanser kuzatuvining Davomiyligi
mutaxassis maslahati	1. Kasalxonadan keyingi kuzatuv	+	+	1 marta	1 yil
	2. Dispanser kuzatuv	+	+	1 marta	Bolalarning o'sish davri tugashidan oldin 1 marta
	...				
Izoh:					
Laboratoriya tadqiqotlari					
	...				
Izoh: Ushbu guruh bemorlarini dispanser kuzatuvida maxsus laboratoriya tadqiqotlari ko'zda tutilmagan.					
Instrumental tadqiqotlar	1. Rentgenografiya		+	1 marta	
Eslatma: davolash natijasini nazorat qilish uchun amalga oshiriladi.					

BIRLAMCHI, IKKILAMCHI VA UCHLAMCHI PROFILAKTIKA / SKRINING

Profilaktika choralari	tibbiy xizmat nomi	QVP/ OP	MKP	minimal chora-tadbirlar	reabilitatsiya davri
Mutaxassis (ortoped) maslahati	ortopedik tekshiruv		+	1 marta	1 yil
	dispanser kuzatuv		+	1 marta	1 yil
Izoh: o'sma aniqlangan paytdan boshlab, jarrohlik davolashdan oldin va keyin o'tkaziladi					
laboratoriya tadqiqotlari					
Eslatma: taqdim etilmagan					
instrumental tadqiqotlar	rentgenografiya	+	+	1 marta	1 yil
Izoh: rentgen tekshiruvlari qo'l panja suyaklari anomaliyalarining tabiatini aniqlash uchun o'tkaziladi					
profilaktika turlari	1. Birlamchi profilaktika (bolalarni davriy tekshirish)	+	+	1 marta	1 yil
	2. Ikkilamchi profilaktika (kasallikni erta aniqlash, yuqori sifatli jarrohlik)	+	+	1 marta	1 yil

	davolash)				
	3. Uchlamchi profilaktika (jarrohlikdan keyingi ikkilamchi deformatsiyalarning oldini olish)	+	+	1 marta	1 yil
Eslatma: profilaktika choralari oilaviy shifokor va ortoped tomonidan amalga oshiriladi					
profilaktika choralari (medikamentoz)					
Profilaktik fito/dori moddalarining xalqaro patentlanmagan nomi	Profilaktik fito/dori moddalarini dozalash va qo'llash	QVP/ OP	MKP	o'rtacha kunlik doz	kurs dozasi
Izoh: Suyak o'smalarini oldini olish maqsadida dori preparatlarini qo'llash ko'zda tutilmagan.					

Reabilitatsiya

Reabilitatsiya turlari	Tibbiy xizmatlarning nomi	Uy sharoitida	QVP/OP/MKP	Kasalxonada	Minimal chora-tadbirlar soni	reabilitatsiya davri
konservativ davo	massaj	-	+		har 3 oyda	1 yil
	Davolash jismoniy tarbiya	+	+		doimiy	1 yil
Eslatma: operatsiyadan keyingi davrda reabilitatsiya tadbirlari o'tkaziladi						
laboratoriya tadqiqotlari						
Izoh: ushbu nozologiya bo'yicha laboratoriya tadqiqotlari o'tkazilmaydi						
tadqiqotlari instrumental tadqiqotlar o'tkazilmaydi	rentgenografiya	-	+		1	1 yil
Izoh: deformatsiya darajasini aniqlash va davolash natijalarini nazorat qilish uchun ishlatiladi.						
Reabilitatsiya tadbirlari	massaj	-	+		har 3 oyda	1 yil
	Davolash jismoniy tarbiya	+	+		doimiy	1 yil
Izoh: Reabilitatsiya oilaviy shifokor va ortoped tomonidan amalga oshiriladi, zarur hollarda fizioterapevt jalb qilinishi mumkin						
Davolash tadbirlari (dori-darmonlar bilan davolash)						
Dori moddalarining xalqaro patentlanmagan nomi	Dori moddalarining dozasi va qo'llanilishi	Uy sharoitida	QVP/OP/MKP	Kasalxonada	O'rtacha sutkalik doz	Kurs dozasi
Izoh: Reabilitatsiya tadbirlari maxsus medikamentoz davolashni o'z ichiga olmaydi.						

Mazkur klinik protokol va standartlar O‘zbekiston Respublikasi Sog‘liqni saqlash vazir o‘rinbosari Basitxanova E.I, Tibbiy sug‘urta boshqarmasi boshlig‘i Sh. Almardanov, klinik protokollar va standartlarni ishlab chiqish va joriy etish bo‘limi boshlig‘i Sh.R. Nurimova boshchiligida, Klinik protokollar va standartlarni ishlab chiqish va joriy etish bo‘limi bosh mutaxassisi G.Djumayeva, yetakchi mutaxassisi N.Raximova tomonidan tashkiliy va uslubiy ko‘magi asosida ishlab chiqilgan.